

Boże Narodzenie 2021

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Pytania o święta Bożego Narodzenia zadajemy Polakom co dwa lata¹, ale tym razem po raz pierwszy stawialiśmy je w warunkach pandemii Covid-19, która może oddziaływać na ich przebieg w wielu wymiarach. W tych szczególnych okolicznościach postanowiliśmy zapytać badanych o to, czym przede wszystkim są dla nich te święta, w jakim gronie je spędzają, jakie tradycje z nimi związane zachowują, a także czy tegoroczne Boże Narodzenie będzie dla nich równie dostatnie jak poprzednie.

CZYM SĄ ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA?

Odkąd po raz pierwszy zadaliśmy Polakom pytanie o to, czym przede wszystkim są dla nich święta Bożego Narodzenia, czyli od 14 lat, niezmiennie przeważają odpowiedzi podkreślające ich rodzinny wymiar. Podobnie jak w poprzednim pomiarze, w tym roku taką odpowiedź wybrało 56% badanych. Co piąty Polak traktuje Boże Narodzenie jako święto przede wszystkim religijne (21%, spadek o 2 punkty procentowe w stosunku do roku 2019), zbliżony odsetek badanych wskazuje na „święto ludzi związanych z tradycją chrześcijańską” (18%, tyle samo co dwa lata temu). Chociaż zmiany rozkładów odpowiedzi na to pytanie nie są dynamiczne, to jeśli porównamy obecne wyniki z tymi z 2007 roku, dostrzegamy wyraźny trend – coraz mniej Polaków uznaje Boże Narodzenie za święto w pierwszej kolejności religijne (spadek o 10 punktów procentowych), a coraz więcej za święto przede wszystkim rodzinne (wzrost o 8 punktów).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (380) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

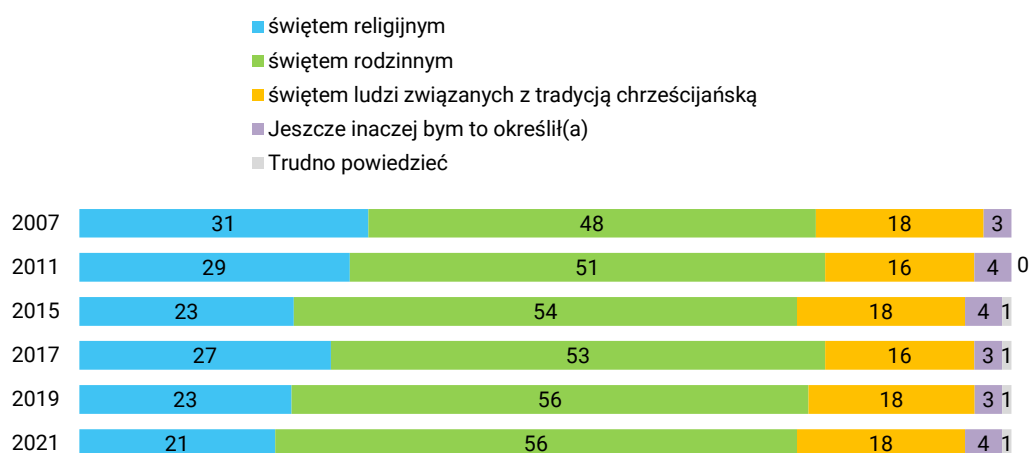
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 29 listopada do 12 grudnia 2021 roku na próbie liczącej 1063 osoby (w tym: 47,0% metodą CAPI, 35,7% – CATI i 17,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych

Religijny wymiar świąt na pierwszym miejscu częściej niż pozostali stawiają osoby regularnie biorące udział w praktykach religijnych (56% wśród badanych praktykujących kilka razy w tygodniu wobec zaledwie 2% wśród niepraktykujących w ogóle), a także osoby starsze (34% badanych powyżej 65 roku życia wobec 6% w grupie wiekowej 18–24 lata), badani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (32%) oraz deklarujący poglądy prawicowe (35%). Spośród grup społeczno-zawodowych ponadprzeciętnie często odpowiedź tę wybierali emeryci (31%) oraz gospodynie domowe (30%) – zob. tabelę aneksową 1.

CBOS

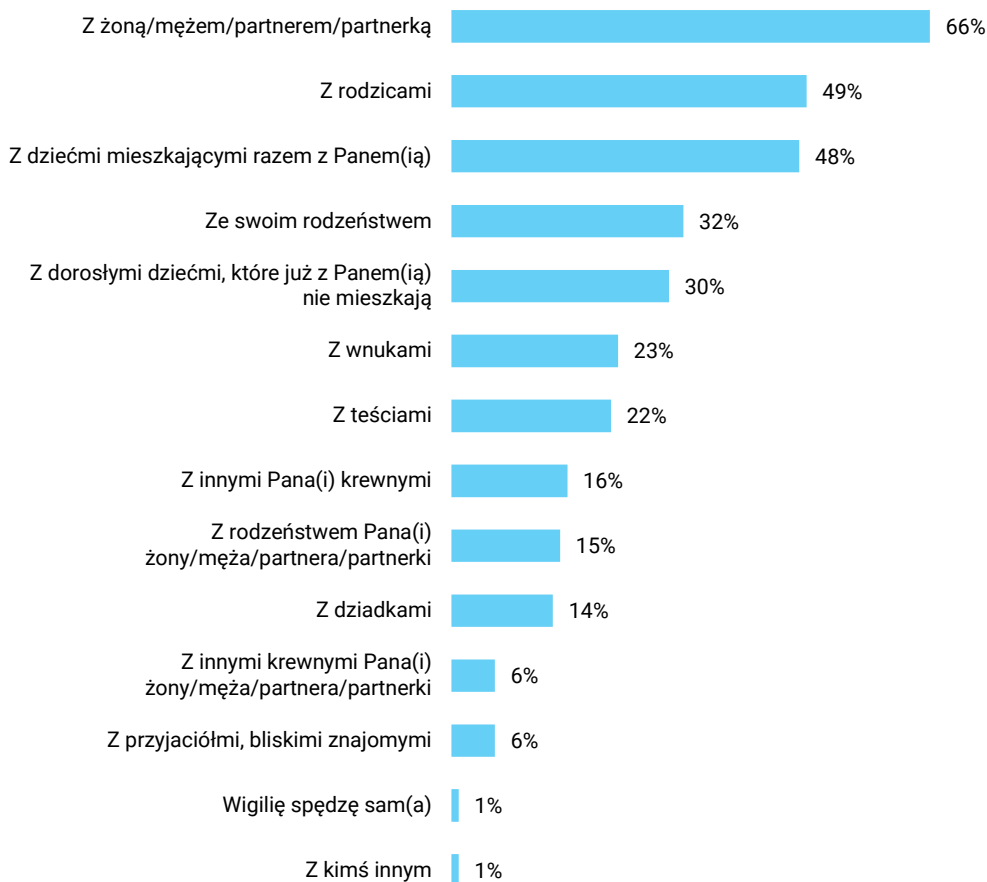
**RYS. 1. Czym są dla Pana(i) święta Bożego Narodzenia?
Czy przede wszystkim są one:**

Z KIM SPĘDZIMY TEGOROCZNĄ WIGILIĘ?

Skoro ponad połowa Polaków uważa Boże Narodzenie za święto przede wszystkim rodzinne, to nie powinno dziwić, że wielu z nich zamierza spędzić tegoroczną Wigilię właśnie w gronie rodziny. Dwóch na trzech badanych wymienia w tym kontekście żonę, męża, partnera lub partnerkę (66%), blisko połowa – rodziców (49%), a także mieszkające z nimi dzieci (48%). Prawie jedna trzecia Polaków spędzi Wigilię ze swoim rodzeństwem (32%) oraz z dorosłymi dziećmi, które już z nimi nie mieszkają (30%). W dalszej kolejności wymieniani są wnukowie (23%), teściowie (22%), inni krewni (16%), rodzeństwo żony, męża, partnera lub partnerki (15%), dziadkowie (14%) oraz inni krewni żony, męża, partnera lub partnerki (6%). Tylko 6% badanych planuje spędzić Wigilię z przyjaciółmi lub bliskimi znajomymi spoza rodziny. Jeden na stu ankietowanych (1%) spędzi Wigilię z kimś innym, a kolejny 1% samotnie.

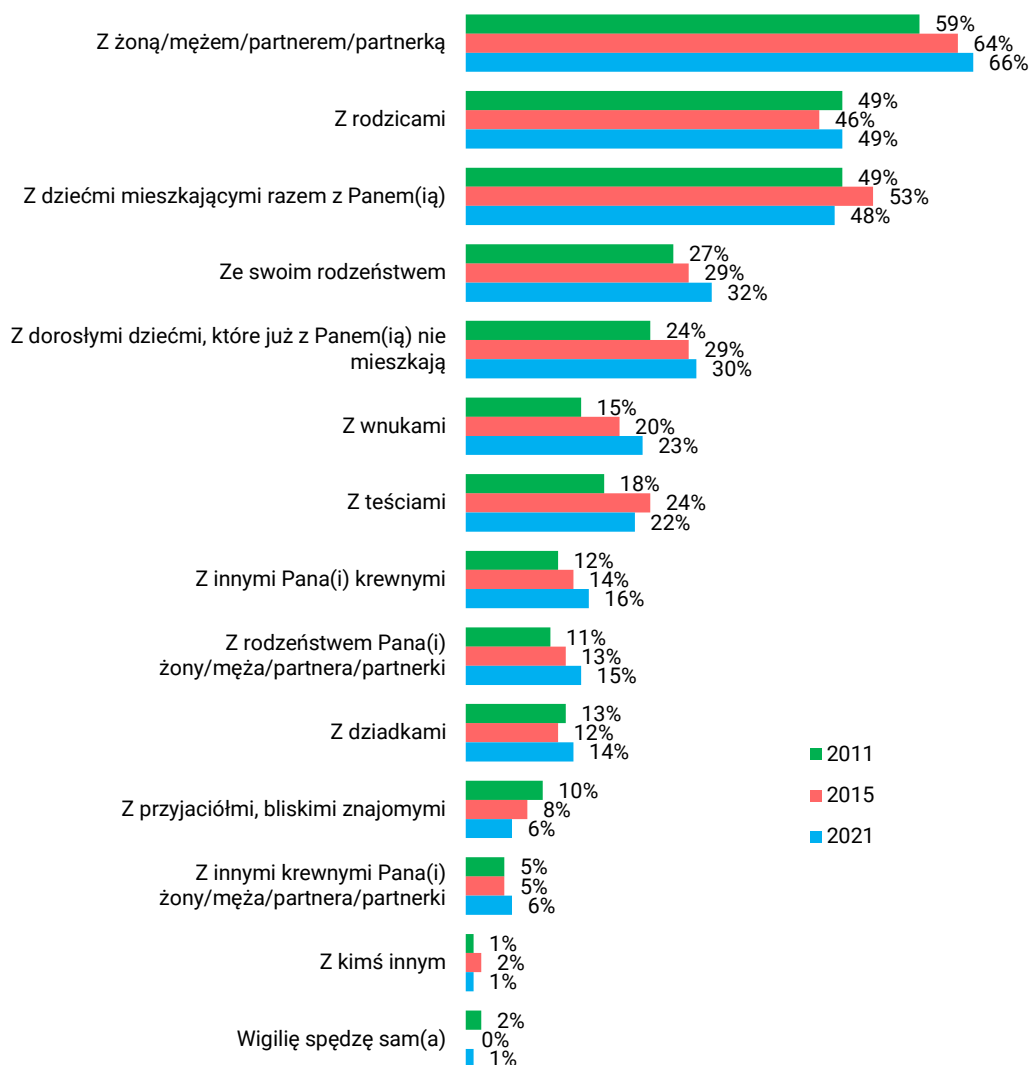
RYS. 2. W jakim gronie zamierza Pan(i) spędzić tegoroczną Wigilię?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać dowolną liczbę odpowiedzi

Czy ze względu na pandemię Polacy spędzą nadchodzącą Wigilię w węższym gronie? Nasze wyniki na to nie wskazują. Wręcz przeciwnie – w przypadku większości odpowiedzi obserwujemy lekkie wzrosty wskazań, np. tegoroczną Wigilię ze swoim rodzeństwem spędzi o 3 punkty procentowe więcej Polaków niż w 2015 roku (oraz o 5 punktów więcej niż w roku 2011). Również więcej osób spędzi ten wieczór z wnukami (wzrost o 3 punkty w stosunku do roku 2015 i o 8 punktów w stosunku do roku 2011).

RYS. 3. W jakim gronie zamierza Pan(i) spędzić tegoroczną Wigilię?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać dowolną liczbę odpowiedzi

PODTRZYMYWANE TRADYCJE WIGILIJNE

Niezależnie od przemian w postrzeganiu świąt Bożego Narodzenia, wiele tradycyjnych zwyczajów wigilijnych jest dziś przestrzeganych w polskich domach w równym stopniu, co ponad dwadzieścia lat temu. Niezmiennie prawie wszyscy Polacy składają sobie w Wigilię życzenia (98%), spożywają tradycyjne potrawy wigilijne (98%), dzielą się opłatkiem (97%), a także przystrajają choinki (97%). Ogromna większość mówi też w tym kontekście o wzajemnych odwiedzinach, stanowiących okazję do wymiany życzeń z krewnymi i znajomymi (91%), przygotowywaniu prezentów pod choinkę (91%),

wysyłaniu życzeń świątecznych za pomocą SMS-ów, komunikatorów internetowych, e-maili lub kartek elektronicznych (88%), a także przygotowywaniu dodatkowego nakrycia na stole dla niespodziewanego gościa (88%).

TABELA 1

Które z poniższych zwyczajów wigilijnych zachowywane są w Pana(i) rodzinie?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	1998	2000	2002	2003	2008	2013	2015	2017	2019	2021
	w procentach									
Wzajemne składanie sobie życzeń	99	98	98	98	98	98	99	99	99	98
Spożywanie tradycyjnych wigilijnych potraw	98	97	97	97	97	98	98	98	98	98
Dzielenie się opłatkiem	99	98	98	98	98	98	98	98	98	97
Przysstrajanie, ubieranie choinki	98	96	95	94	98	94	96	97	97	97
Wzajemne odwiedziny, wymiana życzeń z krewnymi, znajomymi	80	75	81	65	83	89	92	94	95	91
Przygotowanie prezentów pod choinkę	87	86	83	87	89	86	89	90	91	91
Wysyłanie życzeń świątecznych za pomocą SMS-ów, komunikatorów internetowych, e-maili, kartek elektronicznych itp.*	-	-	-	-	-	-	77	79	78	88
Przygotowanie dodatkowego nakrycia na stole dla niespodziewanego gościa	93	91	88	89	94	91	91	90	91	88
Zachowanie postu w Wigilię	95	94	95	92	91	89	86	87	88	83
Wkładanie siana pod obrus	50	59	63	69	77	76	77	75	76	75
Śpiewanie kolęd	82	80	79	79	80	78	79	79	80	70
Odwiedzanie grobów osób bliskich	58	56	56	51	67	68	76	77	83	70
Oczekiwanie z rozpoczęciem kolacji na pierwszą gwiazdkę	76	78	77	78	77	73	75	77	73	67
Przygotowanie zwyczajowej liczby potraw	72	75	76	78	81	68	73	76	76	62
Odmawianie modlitwy, odczytanie odpowiedniego fragmentu Pisma Świętego	70	68	66	74	72	66	67	67	68	60
Przystępowanie do spowiedzi	-	-	-	-	-	-	69	65	65	59
Udział w pasterce	80	79	74	74	75	70	69	66	66	53
Wywieszanie wianków świątecznych	-	-	33	-	48	44	49	50	51	51
Dzielenie się opłatkiem ze zwierzętami	38	37	35	37	42	40	37	40	41	38
Wysyłanie tradycyjnych kartek świątecznych	-	-	89	-	77	61	63	57	51	36
Zaproszenie na Wigilię osoby samotnej lub ubogiej	-	32	24	23	35	33	33	35	29	29
Przebieranie się w dzień wigilijny za św. Mikołaja (gwiazdora, aniołka)	23	32	28	27	24	20	23	24	22	-

*W pomiarach z 2015, 2017 oraz 2019 roku odpowiedź była rozbita na dwie części: „Wysyłanie elektronicznych kartek świątecznych lub e-maili z życzeniami” oraz „Wysyłanie SMS-ów z życzeniami”. Podane w tabeli wyniki dla lat 2015, 2017 oraz 2019 stanowią więc odsetki respondentów, którzy w tamtych latach wybrali przynajmniej jedną z tych odpowiedzi. Należy przy tym zaznaczyć, że w poprzednich pomiarach żadna z odpowiedzi nie obejmowała „komunikatorów internetowych”, które pojawiają się już w zbiorczej odpowiedzi z kafeterii z 2021 roku.

Tak jak spada powoli odsetek osób uznających Boże Narodzenie przede wszystkim za święto religijne, tak stopniowo zmniejszają się również odsetki osób przestrzegających ściśle religijnych zwyczajów wigilijnych. Można to zaobserwować zwłaszcza w przypadku brania udziału w pasterce (53%, spadek o 13 punktów procentowych wobec roku 2019 i o aż 27% wobec 1998), ale też zachowywania postu w Wigilię (83%, spadek o 12 punktów wobec roku 1998), odmawiania modlitwy lub odczytywania odpowiedniego fragmentu Pisma Świętego (60%, spadek o 8 punktów wobec roku 2019 i 10 punktów wobec 1998), przystępowania do spowiedzi (59%, spadek o 6 punktów wobec roku 2019 i 10 punktów wobec 2015, kiedy odpowiedź ta po raz pierwszy pojawiła się w naszej kafeterii).

Tracą również na popularności niektóre zwyczaje tylko częściowo lub w ogóle niezwiązane z religią, np. w bieżącym roku odnotowaliśmy 10-punktowy spadek odsetka osób śpiewających w Wigilię kolędy, który obecnie wynosi 70%, a we wszystkich poprzednich pomiarach utrzymywał się w okolicach 80%. O 13 punktów zmniejszył się też odsetek osób odwiedzających w tym dniu groby bliskich (70%), chociaż do 2019 roku wykazywał tendencję wzrostową – być może ta nagła zmiana jest związana z pandemią. Nieco mniej osób niż w poprzednich latach deklaroowało, że z rozpoczęciem kolacji czeka na „pierwszą gwiazdkę” (67% wobec 73% w 2019 roku) i wyraźnie mniej – że przestrzega zwyczajowej liczby potraw (62% wobec 76% dwa lata temu – spadek o 14 punktów). Znaczący, 15-punktowy spadek wskazań odnotowało wysyłanie tradycyjnych kartek świątecznych (36% wobec 51% w 2019 roku), wynik ten wpisuje się jednak w relatywnie stałą tendencję spadkową obserwowaną przez nas od 2002 roku (wówczas takie kartki wysyłało 89% ankietowanych) i wiąże się zapewne z przemianami technologicznymi.

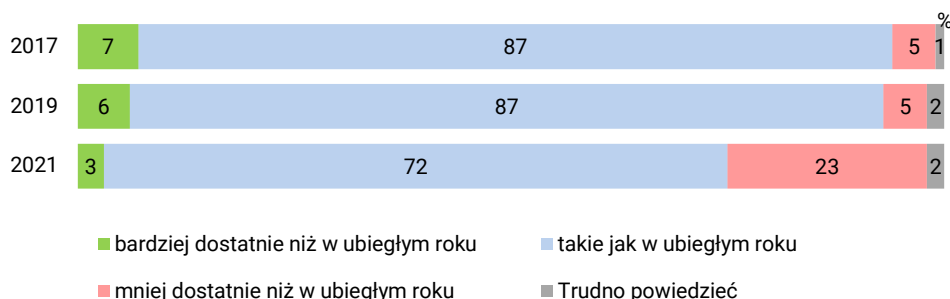
Na stosunkowo stabilnym poziomie utrzymują się odsetki Polaków deklaruujących wkładanie w Wigilię siana pod obrus (75%), wywieszanie wianków świątecznych (51%), dzielenie się opłatkiem ze zwierzętami (38%) czy zapraszanie na Wigilię osób samotnych lub ubogich (29%). Jeśli przyjrzymy się bardziej długotrwałym przemianom, zauważymy, że te dwa pierwsze zwyczaje zyskiwały stopniowo na popularności.

JAKIE BĘDĄ TEGOROCZNE ŚWIĘTA?

Zapytaliśmy badanych również o to, czy tegoroczne święta w ich rodzinie będą równie dostatnie jak poprzednie. Kiedy zadawaliśmy to pytanie w 2019 roku, wyniki pozostawały niemal identyczne jak dwa lata wcześniej² – zdecydowana większość badanych (87%) twierdziła, że święta w ich rodzinie będą takie same jak w ubiegłym roku. Obecnie odpowiedź ta co prawda wciąż dominuje wśród Polaków (72%), jednak mamy tutaj do czynienia z aż 15-punktowym spadkiem wskazań. Prawie pięciokrotnie wzrósł natomiast odsetek badanych przewidujących, że ich święta będą mniej dostatnie niż przed rokiem – obecnie sądzi tak już niemal co czwarty Polak (23% wobec 5% w 2019 roku). O połowę zmniejszył się też, i tak niewielki przed dwoma laty, odsetek badanych spodziewających się świąt bardziej dostatnich. Te wyraźne zmiany należy zapewne wiązać z niepewną sytuacją gospodarczą, w jakiej znajduje się obecnie nasz kraj.

² Zob. Komunikaty CBOS: „Boże Narodzenie 2019” (oprac. M. Bożewicz), grudzień 2019; „Boże Narodzenie 2017” (oprac. R. Boguszcowski), grudzień 2017.

RYS. 4. Czy uważa Pan(i), że tegoroczne święta w Pana(i) rodzinie będą:

Przewidywania dotyczące dostatności świąt są powiązane, co oczywiste, z sytuacją materialną samych badanych. Mniej dostatnich świąt wyraźnie częściej niż pozostali spodziewają się osoby oceniające swoje warunki materialne jako złe (60% wobec 13% wśród osób oceniających je jako dobre), a także o niższych dochodach na osobę w gospodarstwie domowym (do 999 zł – 37% wobec 16% wśród tych z dochodami powyżej 3000 zł *per capita*). Poza tym częściej są to osoby, które rzadziej biorą udział w praktykach religijnych (30% wśród w ogóle niepraktykujących wobec 15% wśród tych, którzy praktykują kilka razy w tygodniu) oraz deklarują poglądy lewicowe (30% wobec 14% wśród sympatyków prawicy) – zob. tabelę aneksową 3.

Boże Narodzenie uważane jest przez większość Polaków przede wszystkim za święto rodzinne, a odsetek osób postrzegających je w pierwszym rzędzie jako święto religijne powoli maleje. Znaczna część Polaków planuje spędzić Wigilię w gronie bliższej lub dalszej rodziny, a pandemia Covid-19 nie wpłynęła wyraźnie na ich plany w tym zakresie.

Zdecydowana większość Polaków niezmiennie przestrzega pewnych świątecznych zwyczajów, takich jak: składanie sobie nawzajem życzeń, spożywanie tradycyjnych wigilijnych potraw, dzielenie się opłatkiem czy przystrajanie choinki. Znaczna część tradycyjnych zwyczajów staje się jednak mniej popularna, w tym zwyczaje ściśle religijne, takie jak: udział w pasterce, zachowywanie postu w Wigilię, odmawianie modlitwy lub odczytywanie odpowiedniego fragmentu Pisma Świętego czy przystępowanie do spowiedzi.

Większość Polaków przewiduje, że tegoroczne święta będą w ich rodzinach takie same jak poprzednie, zwraca jednak uwagę niemal pięciokrotny wzrost odsetka osób spodziewających się świąt mniej dostatnich.

Opracował

Jonathan Scovil

TABELA 1

		Czym są dla Pana(i) święta Bożego Narodzenia? Czy przede wszystkim są one:					Liczba osób
		świętem religijnym	świętem rodzinnym	świętem ludzi związanych z tradycją chrześcijańską	Jeszcze inaczej bym to określił(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		21	56	18	4	1	1058
Płeć	Mężczyźni	19	56	21	3	1	500
	Kobiety	24	56	15	4	0	558
Wiek	18–24 lata	6	67	18	6	2	106
	25–34	15	56	18	10	1	178
	35–44	16	63	18	3	0	206
	45–54	25	53	17	3	2	161
	55–64	23	56	19	2	0	173
	65 lat i więcej	34	47	17	1	0	234
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	50	20	3	0	434
	Miasto do 19 999	18	61	18	3		115
	20 000 – 99 999	22	55	17	4	2	237
	100 000 – 499 999	15	65	16	3	1	185
	500 000 i więcej mieszk.	13	63	14	8	2	87
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	32	52	12	4	1	169
	Zasadnicze zawodowe	24	54	20	1	2	246
	Średnie	17	59	21	4	0	374
	Wyższe	20	58	16	5	1	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	60	13	7	1	111
	Średni personel, technicy	21	50	25	4		41
	Pracownicy adm.-biurowi	21	61	16	2		76
	Pracownicy usług	7	68	15	8	2	80
	Robotnicy wykwalifikowani	14	60	22	4		136
	Robotnicy niewykwalifik.	26	52	17	2	4	48
	Rolnicy	26	43	30	2		45
	Pracujący na własny rach.	13	66	16	2	3	54
	Bezrobotni	13	68	13	1	5	22
	Emeryci	31	51	17	1	0	270
	Renciści	29	53	18	1		47
	Uczniowie i studenci	9	70	13	8		56
	Gospodynie domowe i inni	30	40	20	10	1	74
	inst. państw., publicznej	27	54	13	6	0	116
Pracuje w:	spółce właścicieli prywatnych i państwa	13	53	26	7	2	93
	sekt. prywat. poza rolnict.	14	63	18	4	1	346
	prywatnym gosp. rolnym	30	45	23	2		45
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	17	59	20	3	1	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	25	50	20	4	1	146
	Od 1500 zł do 1999 zł	33	50	15	2		170
	Od 2000 zł do 2999 zł	19	57	18	4	1	168
	3000 zł i więcej	16	61	18	4	0	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	63	23	3	1	68
	Średnie	22	56	18	3	1	390
	Dobre	22	55	17	4	1	600
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	30	11	2		50
	Raz w tygodniu	34	43	19	4	0	360
	1–2 razy w miesiącu	26	50	20	3	1	136
	Kilka razy w roku	12	67	17	4	0	257
	W ogóle nie uczestniczy	2	75	17	5	1	228
Poglądy polityczne	Lewica	12	69	13	6	0	237
	Centrum	15	61	21	3		263
	Prawica	35	45	18	2	0	369
	Trudno powiedzieć	15	58	19	3	4	144

TABELA 2

		W jakim gronie zamierza Pan(i) spędzić tegoroczną Wigilię?			Liczba osób
		Z żoną/mężem/partnerem/partnerką	Z dziećmi mieszkającymi razem z Panem(ią)	Z rodzicami	
		%	%	%	
Ogółem		66	48	49	1056
Płeć	Mężczyźni	70	43	52	499
	Kobiety	63	52	46	557
Wiek	18–24 lata	22	1	89	106
	25–34	62	38	81	177
	35–44	79	77	76	206
	45–54	78	68	49	161
	55–64	75	45	20	173
	65 lat i więcej	63	39	3	233
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	54	47	431
	Miasto do 19 999	68	45	40	116
	20 000 – 99 999	71	41	51	237
	100 000 – 499 999	63	47	53	185
	500 000 i więcej mieszk.	71	42	53	87
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	46	44	35	169
	Zasadnicze zawodowe	67	46	32	245
	Średnie	70	47	52	372
	Wyższe	73	54	68	270
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	59	71	111
	Średni personel, technicy	75	58	65	42
	Pracownicy adm.-biurowi	68	48	69	76
	Pracownicy usług	72	58	67	79
	Robotnicy wykwalifikowani	66	46	58	136
	Robotnicy niewykwalifik.	73	58	52	48
	Rolnicy	85	77	61	45
	Pracujący na własny rach.	87	59	68	54
	Bezrobotni	56	36	64	22
	Emeryci	65	38	5	269
	Renciści	54	37	31	47
	Uczniowie i studenci	13		96	56
	Gospodynie domowe i inni	66	68	55	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	61	59	117
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	45	61	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	73	51	68	345
	prywatnym gosp. rolnym	88	72	65	45
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	70	71	50	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	60	57	32	144
	Od 1500 zł do 1999 zł	74	50	40	171
	Od 2000 zł do 2999 zł	68	38	42	168
	3000 zł i więcej	70	36	67	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	41	36	68
	Średnie	64	45	41	389
	Dobre	70	50	55	599
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	63	48	31	48
	Raz w tygodniu	67	53	44	360
	1–2 razy w miesiącu	71	52	51	136
	Kilka razy w roku	67	50	54	257
	W ogóle nie uczestniczy	61	35	50	227
Poglądy polityczne	Lewica	61	39	54	237
	Centrum	72	50	51	263
	Prawica	69	52	39	368
	Trudno powiedzieć	53	46	57	143

TABELA 2 cd.

		W jakim gronie zamierza Pan(i) spędzić tegoroczną Wigilię?				Liczba osób
		Z teściami	Z dorosłymi dziećmi, które już z Panem(ią) nie mieszkają	Ze swoim rodzeństwem	Z wnukami	
		%	%	%	%	
Ogółem		22	30	32	23	1056
Płeć	Mężczyźni	23	29	32	21	499
	Kobiety	22	32	32	25	557
Wiek	18–24 lata	10		64		106
	25–34	36	1	47	1	177
	35–44	45	6	48	1	206
	45–54	28	34	26	15	161
	55–64	11	58	16	50	173
	65 lat i więcej	2	64	8	53	233
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	29	31	25	431
	Miasto do 19 999	18	38	26	28	116
	20 000 – 99 999	24	33	32	21	237
	100 000 – 499 999	28	25	34	17	185
	500 000 i więcej mieszk.	20	33	43	22	87
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	8	35	27	32	169
	Zasadnicze zawodowe	14	43	17	32	245
	Średnie	23	31	37	23	372
	Wyższe	38	16	42	8	270
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	43	8	47	5	111
	Średni personel, technicy	41	20	57	10	42
	Pracownicy adm.-biurowi	31	18	36	11	76
	Pracownicy usług	39	21	49	12	79
	Robotnicy wykwalifikowani	20	26	31	15	136
	Robotnicy niewykwalifik.	15	14	35	15	48
	Rolnicy	47	11	42	12	45
	Pracujący na własny rach.	49	18	40	15	54
	Bezrobotni	21	18	39	13	22
	Emeryci	3	65	8	52	269
	Renciści	13	48	15	35	47
	Uczniowie i studenci	10		76		56
	Gospodynie domowe i inni	17	21	25	18	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	21	40	17	117
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	15	29	8	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	34	18	44	9	345
	prywatnym gosp. rolnym	44	11	49	16	45
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	35	21	38	17	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	18	40	22	29	144
	Od 1500 zł do 1999 zł	22	33	30	30	171
	Od 2000 zł do 2999 zł	17	42	26	28	168
	3000 zł i więcej	30	28	42	17	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	33	11	27	68
	Średnie	19	38	24	26	389
	Dobre	26	25	40	20	599
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	47	25	29	48
	Raz w tygodniu	22	30	33	28	360
	1–2 razy w miesiącu	22	35	32	25	136
	Kilka razy w roku	26	31	35	22	257
	W ogóle nie uczestniczy	19	26	27	14	227
Poglądy polityczne	Lewica	19	28	32	19	237
	Centrum	27	31	34	21	263
	Prawica	21	34	29	29	368
	Trudno powiedzieć	24	28	36	18	143

TABELA 3

		Czy uważa Pan(i), że tegoroczne święta w Pana(i) rodzinie będą:				Liczba osób
		bardziej dostatanie niż w ubiegłym roku	takie jak w ubiegłym roku	mniej dostatanie niż w ubiegłym roku	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		3	72	23	2	1057
Płeć	Mężczyźni	3	77	18	2	499
	Kobiety	3	69	27	1	557
Wiek	18–24 lata	7	77	12	3	106
	25–34	6	68	25	1	177
	35–44	2	68	28	1	206
	45–54	2	75	23	1	160
	55–64	1	78	18	2	173
	65 lat i więcej	1	72	25	2	234
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	74	22	2	433
	Miasto do 19 999	3	72	21	4	114
	20 000 – 99 999	3	77	18	2	237
	100 000 – 499 999	3	68	28	1	185
	500 000 i więcej mieszk.	5	62	31	2	87
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	4	68	25	3	169
	Zasadnicze zawodowe	1	77	20	2	245
	Średnie	3	75	21	1	374
	Wyższe	3	69	27	1	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	72	22	1	111
	Średni personel, technicy	3	77	18	2	40
	Pracownicy adm.-biurowi	2	66	31	1	75
	Pracownicy usług	5	71	22	2	80
	Robotnicy wykwalifikowani	5	79	16		136
	Robotnicy niewykwalifik.	3	76	21		48
	Rolnicy		72	28		45
	Pracujący na własny rach.	2	79	17	3	54
	Bezrobotni	9	66	14	10	22
	Emeryci	1	73	24	2	270
	Renciści		57	41	2	47
	Uczniowie i studenci	8	79	9	4	56
	Gospodynie domowe i inni	2	66	33		74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	4	78	17	1	116
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	71	22	1	92
	sekt. prywat. poza rolnict.	4	74	21	1	345
	prywatnym gosp. rolnym		76	24		45
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	3	56	37	3	90
	Od 1000 zł do 1499 zł	1	73	24	2	146
	Od 1500 zł do 1999 zł	2	69	27	2	170
	Od 2000 zł do 2999 zł	3	79	17	1	168
	3000 zł i więcej	2	81	16		150
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	38	60		68
	Średnie	2	65	31	2	390
	Dobre	4	81	13	2	599
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	77	15	7	50
	Raz w tygodniu	3	75	20	2	359
	1–2 razy w miesiącu		78	21	1	136
	Kilka razy w roku	6	71	22	1	257
	W ogóle nie uczestniczy	2	66	30	1	227
Poglądy polityczne	Lewica	1	68	30	1	237
	Centrum	4	70	25	1	263
	Prawica	3	82	14	1	369
	Trudno powiedzieć	7	57	30	5	144